

Találkozások több kultúra, nyelv és zenei stílus határán

Bemutatkozik a Trio Interbelique

Két kolozsvári, zeneművészeti konzervatóriumot végzett ígéretes fiatal újratalálkozásából született meg a különleges, egyedi hangvétellű, hazájában már ismertté vált együttes, a Trio Interbelique. (A francia „Interbelique” kifejezés azt a két világháború közötti időszakot jelenti, amikor egy nagyon gazdag, színes szon- és operettzenei világ bontakozott ki szerte Európában.)

A trió művészi színvonalon eleveníti fel a 20-as, 30-as években népszerű szonesteket, de más zenei stílusokat, műfajokat is megszólaltat. Repertoárjuk magában foglalja úgy a nagy klasszikus zeneszerzők – Mozart, Beethoven, Schubert – ismert dalait, opera részleteit, mint a XX. század első feléből származó zeneszerzők, Lehár Ferenc, Kálmán Imre, Ábrahám Pál, valamint Claude Romano híres műveit.

Együttesünk 2011-ben alakult – emlékszik vissza Gerhard Mild a kezdetekre. – Abban az időben heti rendszerességgel népszerűsítettem a két világháború közötti román, illetve magyar szonvilág gyöngyszemeit az igen népszerű kolozsvári Janis Kultúrlokálban. Itt ismét találkoztam Stefanával, akivel a Zeneakadémia opera tanszakán egyetemtársak voltunk és a vizsgán együtt énekeltük a Papageno-Papagena duettet Mozart Varázsfuvolájából. Ennek az újratalálkozásnak köszönhető a trió létrejötte. Azóta együtt énekeljük több nyelven a választott kor színes szon- és operett-örökzöldjeit. Úgy tapasztaljuk, hogy ezek kedvező visszhangra találnak a nyitott fiatal hallgatók körében. E szép és ösztönző kezdet később számos emlékezetes fellépéshez vezetett.

A Trio Interbelique először 2011-ben állt össze. Lélekkel teli énekükkel hamarosan elnyerték a kö-

zönség szeretetét, dalestjeik országszerte a rendezvények állandó programjaivá váltak. A jelenlegi felállásban – Gerhard Mild (bariton), Stefana Frateanu (szoprán) és Ioana Vetean-Muntean (zongora) – 2013 tavaszától lépnek fel.

Gerhard Mild a kolozsvári Gheorghe Dima Zeneakadémia ének szakán végzett. 2005-ben résztvevője volt a Ionel Pantea énekművész és rendező által vezetett mesterkursusnak, majd 2010-ben az Ivan Petr Pařík karmester, a bécsi zeneakadémia oktatója ausztriai mesterkursusának is. 2005-ben szólístaként működött közre a Kolozsvári Magyar Opera által szervezett operagálán, ahol Wolfram híres operáriáját adta elő Wagner Tannhäuseréből. Számos klasszikus dalest szervezője volt.

Stefana Frateanu szintén a Gheorghe Dima Zeneakadémián végzett. 2010-ben a Horiana Branisteanu, 2011-ben a Mariana Nicolescu által vezetett ének mesterkursusok, valamint a 2009-2011-ben rendezett Brassói Dalverseny és a Hariclea Darclee Nemzetközi énekverseny résztvevője volt. Szólístaként számos szerepben lépett fel Marosvásárhelyen s a Kolozsvári Magyar és Román Opera színpadán.

Ioana Vetean-Muntean hét évesen kezdte meg a zenei tanulmányait. Jelenleg a Kolozsvári Gheorghe Dima Zeneakadémia növendéke. Több hazai és nemzetközi zongoraverseny nyertese. Számos zongora mesterkursuson vett már részt. Szeret több műfajban játszani, kiváltképpen dalokat kísérni.

Dalestjeiket a többnyelvűség művészi megvalósítása jellemzi. Gerhard Mild anyai ágon erdélyi magyar történelmi családból származik. Szász édesapja révén, gyermekkorából hozta magával a német kultúra iránti vonzódását. Három nyelven: magyarul, románul és németül szólaltatja meg a zeneirodalom jeles alkotásait. Stefana Frateanu román anyanyelvű, de érthető szövegmondással énekel magyarul is a szon- és operett-részleteket.

Igen tisztelt édesapám tökéletesen beszélt a magyar nyelvet – említi Stefana –, éppen ezért sokaknak úgy tűnt, hogy valódi magyar, ámbar román volt, akárcsak az egész családunk. Úgy gondolom, hogy a nyelvi tehetséget tőle örököltem, mert szinte tökéletesen tudok olvasni és reprodukálni egy szöveget, akkor is, ha néhány szó több figyelmet igényel. A szöveg olvasása és memorizálása viszonylag könnyű, mert a családom révén érzésem van hozzá.

Miközben Stefanával együtt énekeltük ezeket az elfelejtett örökzöldeket – veszi át a szót Gerhard – rádöbbenünk, hogy milyen nagy érdeklődés van

írántuk, és hogy fontos lenne a korábban előadott, közismertebb művekkel együtt ezekből is megszólaltatni néhányat. Azáltal, hogy duett-felállásban énekeljük, zongorakísérettel, egy sajátos operett-, illetve korabeli filmzenehatást is varázsolhatunk.

A cél nem pusztán a szórakoztatás, hanem egy több nyelven megszólaló, régmúlt kultúra közvetítése, a különböző kultúrák harmonikus egymás mellett élésének segítése, a művészeti és a nemzeti sokszínűség tiszteltetben tartása, a régi, szép melódiák átörökítése a mai kor, a fiatal nemzedék számára (különösképpen a multikulturális lelkületű zeneszerző, Claude Romano több nyelven írt dalainak megszólaltatásával).

Repertoárunk alapját példaképünk, egykori alma materünk jeles tanítványa, Claude Romano kolozsvári zeneszerző művei alkotják – mondja Mild. – Ő nagyon sokoldalú egyéniség volt, igazi álmodozó. Műveinek őszinte, tiszta csengése magával ragadó. Magyar és román nyelven írt dalai a korabeli sanzonirodalom gyöngyszemei.

Claude Romanót Stefana Frateanu is közel érzi magához, mert: „Kolozsváron, szeretett szülővárosomban gyerekeskedett és formálódott, mint fiatal művész. Sanzonjai nyugalmat, boldogságot, szeretetet árasztanak és ezeket az érzéseket keltik bennem.”

Ioana Vetean-Muntean szerint „Claude Romano a műveiben használt szép és gazdag összhangjaival, valamint a zene és a tánc sajátos kapcsolatának megteremtésével hagyott mély nyomot bennem. Dalival egy kor életérzését, eleganciáját keltette életre.

Ezek a sanzonok – állítják a trió tagjai – rá kell, hogy ébresszék a hallgatókat arra, hogy milyen egyedi, maradandó értéke és mondanivalója van a nemes csengésű, magukkal ragadó örökzöld dallamoknak. Velük és rajtuk keresztül emlékek, érzések, hangulatok felelevenítésével örömet hozunk a lelkekbe egy olyan korban, amelyben olykor megmosolyogják az őszinte és nemes érzéseket, amikor a vulgáris közönségesség a menő.

M. J.

Magán adakozásból megújult a lajvéri kápolna

2013. május 26-án, vasárnap, zsúfolásig megtelt a lajvéri kápolna. Teljes külső és belső felújítás után került sor az újrászentelő misére, melyet Herendi János kanonok és Sümegi József diakónus celebrált. A helyi és a szép számmal érkező bátaszéki hívek nagy örömmel szemlélték meg a minden ízében megújult kis kápolnát. A felújítási munkálatok magánadományozásból készülhettek el. Dr. Reibling József, lajvéri származású állatorvos, vállalkozó döntött úgy, hogy szülei és nagyszülei emléke előtt is tisztelegve, felújíttatja az egyházi építményt. Az adományozót kérdeztük:

– Miért döntöttél úgy, hogy felújíttatod a kápolnát?

– Nagyszüleim, szüleim is lajvériak voltak, és jómagam is ezen a szép fekvésű településen éltem tizenhárom éves koromig, amíg be nem költöztünk Bátaszékre. (Lajvér puszta, évtizedek óta Bátaszékhez tartozik közigazgatásilag. A szerk.) Feleséggel, Rigler Katalinnal (az ő családjának is volt lajvéri kötődése) többször részt vettünk a kápolnában tartott misén. Először úgy gondoltuk, hogy a hallhatóan rossz állapotban lévő harangot újíttatjuk fel.

– És a kis harangból aztán teljes felújítás lett?

– Tudtuk, hogy beázik az épület a tetőnél és az ablakoknál is, ezért úgy gondoltuk, hogy történjen meg a falak és a fa részek felújítása is. Megkérdeztem Herendi János plébános urat, hogy mit szól a tervünkhöz, ő nagyon örült neki, és amikor a kulcsot megkaptuk, elkezdődhetett a munka.

– Sikerült a harangot felújítani?

– Szerencsére igen. Amikor levették a toronyból, akkor láttuk, hogy a kettőszáz éves harangot mindig egy oldalon kongatta a harangnyelv, ezért ott nagyon elvékonyodott, nem csoda tehát, hogy igen csak rossz hangja volt. Meg kellett fordítani és az elvékonyodott

részt felújítani. Ha már hozzányúltunk a haranghoz, akkor felmerült bennünk, hogy lehetővé tesszük az automata-harangozást is, így ma már naponta háromszor jelzi a harang az idő múlását a lajvériak és a környező földeken dolgozók számára.

stang
A
Cikádor
című lap
nyomán

Döményné
Székely Ilona
felvételei